

Jacht en natuurbescherming in de U.S.S.R.

Doo Dr. G. W. Harmsen

Enkele jaren geleden was ik geabonneerd op het leidende jachttijdschrift van de U.S.S.R. „Jacht en Jachtbedrijf” en dit jaar heb ik het abonnement hernieuwd. In menig opzicht kan men belangrijke veranderingen constateren in de situatie aldaar, maar de grondtoon van de artikelen in het tijdschrift is dezelfde gebleven. Er spreekt daaruit een grote liefde voor de natuur en voor de jacht. Natuurbescherming en jacht worden steeds als elkanders bondgenoten bestempeld, vele zeer juiste regelingen worden bepleit en aanbevolen, reservaten worden gesticht, enz. Maar één groot gebrek blijft bestaan en dreigt zelfs zich tot een onuitroeibaar euvel te stabiliseren: de stroperij, en meer algemeen het niet gehoorzamen aan de wetten en voorschriften, zelfs door vele leden der jagersverenigingen. Deze klacht kan men als rode draad vervolgen door de meeste artikelen van het tijdschrift.

De voornaamste oorzaak van deze toestand is de ongeïnteresseerdheid van de rechterlijke instanties en de vrijheid, die zij hebben de strafmaat naar eigen inzicht vast te stellen. De meeste rechters tonen zelfs veel medelijden met „de arme stroper” en beperken zich tot het opleggen van de minimumstraf of zelfs alleen van een berisping. Het werk van de jachtopzieners wordt alleen dáardoor al ondermijnd en zij krijgen een gevoel van moedeloosheid. Erger nog is dat de stropers vaak gewelddadige weerstand bieden bij hun arrestatie. Het beroep van jachtopziener wordt daardoor gevaarlijk, terwijl hun bezoldiging relatief karig is. Velen van hen blijven dan ook slechts uit liefde voor de natuur en de jacht trouw aan dit werk.

Aansluitend aan het bovenstaande kan ook worden gewezen op het feit, dat het toezichthoudende personeel (van zowel particuliere jagersverenigingen als ook van overheids-jachtschappen en -reservaten) in de regel niet beschikt over de vereiste vervoersmiddelen om de modern gemechaniseerde stropers effectief te

kunnen achtervolgen. Dit spreekt vooral in de open steppengebieden in het zuiden en zuidoosten van de U.S.S.R. De achtergrond hiervan is het onvoldoende voteren van geldmiddelen voor uitrusting van de opzieners met de vereiste middelen.

Als men behalve de boven vermelde factoren — gebreken in de wetten en voorschriften, te mild straffen, willekeur der rechters en onvoldoende technische voorzieningen der opzichters — ook de uitgestrektheid van het land in aanmerking neemt, dan wordt het duidelijk, dat het probleem van de stroperij in de U.S.S.R. moeilijk oplosbaar is en dat men er nóg geen merkbare vorderingen in de goede richting heeft gemaakt.

Er komt echter nog iets bij, wat voor ons in West-Europa van speciale betekenis is. Terwijl het bezit van kogelgeweren (met getrokken lopen) aan een strenge registratie en controle is onderworpen, kan men hagelgeweren (met gladde lopen) zonder meer in een winkel kopen, zelfs zonder een jachtacte te tonen. Er wordt dan ook geconstateerd, „dat er veel meer jachtgeweren in het bezit van de bevolking zijn, dan noodzakelijk en verantwoord moet worden geacht voor de uitoefening van de wijdelijke reglementeerde jacht. Het is duidelijk, dat deze situatie de stroperij bevordert, en wel speciaal die op klein en gevederd wild. In meer dan één artikel wordt dan ook de gestadige achteruitgang van waterwild (en daartoe behoren ook nagenoeg alle steltlopers, daar zij onbeschermd zijn) en de hoenderachtigen toegeschreven aan de stroperij met hagelgeweren. De bezetting van de jachtterreinen met groot wild (ungulaten, beren, etc.) is daarentegen in de loop van de laatste jaren in de bosgebieden, waar de gemechaniseerde stroperij moeilijk is, beslist verbeterd. De jagersverenigingen dringen daarom aan op herziening van de wetten en regelingen betreffende het bezit van hagelgeweren.

Het bovenstaande is een generalisatie van de toestanden in de diverse deelstaten van de U.S.S.R.; er bestaan echter duidelijke verschillen tussen de „autonome republieken“. Zonder op alle details in te gaan kan erop worden gewezen, dat de gunstigste toestanden heersen in Groezie, Moldavië en de Oekraïne, terwijl ook de Kirgizen-S.S.R. op papier zeer goede regelingen heeft getroffen (bag-limit, korte open jachttijden, licentie-jacht op groot wild, volledige bescherming van alle stootvogels en uilen, op de bruine kiekendief na, en volledige bescherming van alle andere niet-jachtvogels, op kraaien en eksters na).

Het achterlijkst is de situatie, helaas, juist in de centrale, noordelijke en noordwestelijke, dus de dichtst bij ons gelegen delen der U.S.S.R., ook al worden enkele goede maatregelen voorbereid, waarover ik later hoop te berichten. Men bedenke daarbij steeds, dat er een lange weg ligt tussen het afkondigen van maatregelen en het naleven ervan. Dat geldt voor de U.S.S.R. nóg meer, dan voor West-Europa en Noord-Amerika.

• Dr. G. W. Harmsen, Nieuwveen 23, Haren / Gron.

De Kieviet

Rinke Tolman is (evenals trouwens A. B. Wigman en Jan P. Strijbos) in 1891 geboren. Zij naderen dus alledrie de leeftijd der zéér sterken, wat hen niet belet een bewonderenswaardige activiteit te ontwikkelen. Een wijnkenner zou stellig van een „voortreffelijk jaar” spreken. Men zou de vergelijking kunnen doortrekken en kunnen zeggen, dat deze drie auteurs dus evenmin als goede wijn nog kransen behoeven.

Toch willen wij gaarne onze grote bewondering uiten voor het jeugdige elan, dat uit Rinke Tolmans laatstverschenen boek „De kievit” blijkt en hem daarmee van harte geluk wenschen. Hij heeft als jongen in Friesland zijn eerste kievits-

eieren gezocht en ook in zijn verdere leven hebben de kieviten steeds zijn volle aandacht gehad. Wat hij daarbij heeft waargenomen, aangevuld met een grondige litteratuurstudie, kreeg zijn weer-slag in deze „monografie van onze nationale vogel”. Honderd vier en tachtig bladzijden plezierige en leerzame leestof, met o.a. een boeiende lijst met vind-data van de eerste eieren, beginnend in 1897 en eindigend in 1968. Een boek, dat het verlangen doet rijzen, dat Rinke ons nog vaker met dergelijke getuigen van zijn onverflauwde werklust zal mogen verrassen. K.Z.

- Rinke Tolman: De kievit. Een monografie van onze nationale vogel. Bosch en Keuning N.V., Baarn, z.j. 184 blz. met 8 foto's. Prijs geb. f 16,90.